CONFERENTIE OVER DE TOETREDING TOT DE EUROPESE UNIE – MONTENEGRO –

Brussel, 6 november 2026 (OR. en)

AD 88/26

LIMITE

CONF-ME 39

PUBLIC

TOETREDINGSDOCUMENT

Betreft:	GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE EUROPESE UNIE - Hoofdstuk 12: Voedselveiligheid, veterinair en fytosanitair beleid

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE EUROPESE UNIE

Hoofdstuk 12: Voedselveiligheid, veterinair en fytosanitair beleid

Dit standpunt van de Europese Unie is gebaseerd op haar algemene standpunt voor de toetredingsconferentie met Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) en is onderworpen aan de daarin vastgelegde onderhandelingsbeginselen, te weten:

– een standpunt dat een partij ten aanzien van een hoofdstuk van de onderhandelingen inneemt, loopt geenszins vooruit op het standpunt van die partij ten aanzien van andere hoofdstukken;

– akkoorden, ook deelakkoorden, die tijdens de onderhandelingen over achtereenvolgens te behandelen hoofdstukken worden bereikt, kunnen pas als definitief worden aangemerkt wanneer een algeheel akkoord is bereikt;

– evenals aan de in de punten 24, 28, 41 en 44 van het onderhandelingskader bedoelde vereisten.

De EU onderstreept dat Montenegro de aanpassing van zijn wetgeving aan het EU-acquis moet voortzetten, met dien verstande dat vóór de toetreding bijkomend acquis in werking kan treden of relevante EU-wetgeving kan worden geactualiseerd om te zorgen voor de doeltreffende uitvoering en handhaving ervan, en reeds vóór de toetreding beleidsmaatregelen en instrumenten te ontwikkelen die zoveel mogelijk aansluiten op die van de EU.

De EU neemt er nota van dat Montenegro volgens zijn onderhandelingsstandpunten in AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 en AD 59/26 CONF-ME 23 het op 30 juni 2026 voor hoofdstuk 12 geldende acquis aanvaardt, en dat het verklaart in staat te zijn dit acquis vanaf zijn toetreding tot de Europese Unie uit te voeren, behalve op de gebieden waarvoor het om overgangsperioden heeft verzocht:

PUBLIC

- een vrijstelling tot en met 31 augustus 2030 van de toepassing van de in de Verordeningen (EG) nr. 852/2004 en (EG) nr. 853/2004 vastgelegde bepalingen inzake structurele voorschriften voor bepaalde inrichtingen in de vlees-, melk-, vis- en eiersector;

- een vrijstelling tot en met 31 december 2030 van de toepassing van de bepalingen inzake het ophalen en verwerken van rauwe melk die niet volledig voldoet aan de voorschriften van Verordening (EG) nr. 853/2004.

Bij wijze van algemeen antwoord op Montenegro's verzoeken herinnert de EU aan haar algemene onderhandelingsstandpunt, namelijk dat overgangsmaatregelen een uitzondering vormen, in tijd en draagwijdte beperkt zijn, en vergezeld gaan van een plan met duidelijk omschreven stappen voor de toepassing van het acquis. Ze mogen geen wijzigingen van de regels of het beleid van de EU met zich meebrengen, mogen de goede werking daarvan niet verstoren en mogen niet leiden tot een ernstige verstoring van de concurrentie.

Na de verzoeken opnieuw zorgvuldig te hebben bekeken en rekening houdend met de maatregelen die ten grondslag liggen aan het regelgevings- en procedurele kader dat nodig is voor de consistente uitvoering en handhaving van de EU-voorschriften inzake voedselveiligheid in Montenegro, acht de EU Montenegro's verzoeken aanvaardbaar, onder voorbehoud van de hieronder vermelde voorwaarden en het hieronder beschreven monitoringproces.

Voorts is de EU van mening dat de toetredingsakte de nodige rechtsgrondslag moet bieden om overgangsmaatregelen aan te nemen indien deze nodig zijn om de overgang te vergemakkelijken van de in Montenegro bestaande regeling naar de regeling die voortvloeit uit de toepassing van de veterinaire en fytosanitaire wetgeving en de wetgeving inzake voedselveiligheid van de Unie. Deze maatregelen dienen door de Commissie volgens de in de toepasselijke wetgeving vastgelegde procedure te worden aangenomen. De maatregelen zouden tot drie jaar na de datum van toetreding moeten kunnen worden genomen en de toepassing ervan moet beperkt zijn tot dat tijdvak.

PUBLIC

Algemene voedselveiligheid

De EU is ingenomen met de vaststelling van een nieuwe wet inzake voedselveiligheid in april 2026. De EU neemt er nota van dat Montenegro's wetgeving hiermee verder is afgestemd op Verordening (EG) nr. 178/2002, doordat de wet beginselen en voorschriften bevat voor alle stadia van de productie en distributie van levensmiddelen/diervoeders, de traceerbaarheid van levensmiddelen en diervoeders, en de verplichtingen en verantwoordelijkheden van de exploitanten van levensmiddelenbedrijven en diervoederbedrijven. De EU benadrukt dat Montenegro zijn wetgeving verder moet aanpassen aan het afgeleide EU-recht op dit gebied en daar uitvoering aan moet geven.

Wat **officiële controles** betreft, is de EU ingenomen met de vaststelling van de wet inzake officiële controles in mei 2026, die is afgestemd op Verordening (EU) 2017/625 betreffende officiële controles en het pad effent voor de aanpassing van de wetgeving aan de EU-invoerregels. De EU neemt nota van de plannen van Montenegro om op dit gebied uiterlijk in het vierde kwartaal van 2027 volledige afstemming te bereiken. Zij neemt tevens nota van de vooruitgang die Montenegro heeft geboekt met betrekking tot het opzetten en ontwikkelen van de nodige bestuurlijke capaciteit en infrastructuur voor officiële controles door de bevoegde autoriteiten, overeenkomstig het acquis. Dit omvat ook de financiering daarvan, in de gehele voedselveiligheidsketen en bij binnenkomst uit andere landen, om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen. De EU verzoekt Montenegro om tot zijn toetreding regelmatig verslag uit te brengen over dit onderwerp, onder meer over de vorderingen met de standaardisering van officiële controleprocedures, met name de versterking van de bestuurlijke capaciteit, inspectiediensten, laboratoriumsteun en grenscontroles.

PUBLIC

De EU neemt nota van het besluit van Montenegro om zes grenscontroleposten te bouwen en te moderniseren, namelijk op de luchthaven van Golubovci, in Božaj, in de zeehaven van Bar en in Kula, Dobrakovo en Ilino Brdo, zoals gepland in het kader van de routekaart voor de modernisering en bouw van grenscontroleposten. De EU dringt er bij Montenegro op aan de bouw, modernisering en uitrusting van de zes grenscontroleposten op de plaatsen van binnenkomst te voltooien, zodat deze bij toetreding volledig operationeel zijn. De EU verzoekt Montenegro tevens regelmatig verslag uit te brengen over de vorderingen totdat de grenscontroleposten operationeel zijn, met inbegrip van noodplannen in geval van vertragingen. De EU zal met name toezicht houden op de vooruitgang die Montenegro boekt bij de bouw en uitrusting van de grenscontroleposten voor levende dieren, waar controles op het dierenwelzijn moeten worden uitgevoerd. De EU neemt nota van de noodplannen die zijn opgenomen in de geactualiseerde versie van de bovengenoemde routekaart van juni 2026 en die tot doel hebben mogelijke vertragingen bij de oplevering van operationele grenscontroleposten op te vangen. De EU onderstreept dat de grenscontroleposten uiterlijk op de datum van toetreding volledig moeten voldoen aan de vereisten voor de binnenkomst van dieren en goederen. De EU onderstreept dat Montenegro regelmatig verslag uitbrengt over de bouw, uitrusting en operationele status van de grenscontroleposten totdat de zes grenscontroleposten volledig operationeel zijn. Ten minste één verslag wordt uiterlijk in juli 2027 verwacht en één in december 2027. In de verslagen wordt de operationele status van de zes grenscontroleposten beoordeeld, met inbegrip van eventuele vastgestelde vertragingen, en worden de noodscenario's waar een beroep op zou kunnen worden gedaan, geactualiseerd.

De EU onderstreept dat Montenegro ervoor moet zorgen dat alle relevante functies van het Traces-informatiesysteem in alle grenscontroleposten en door alle inspecteurs worden gebruikt overeenkomstig de EU-voorschriften.

PUBLIC

Wat **laboratoria** betreft, neemt de EU nota van de vooruitgang die Montenegro heeft geboekt bij de geplande aanwijzing van een netwerk van nationale referentielaboratoria (NRL's) voor officiële controles voor elk EU-referentielaboratorium. De EU neemt nota van het voornemen van Montenegro om uiterlijk in december 2026 NRL's aan te wijzen en uiterlijk in juni 2027 de NRL's aan te wijzen die in een EU-lidstaat zullen worden gevestigd. De EU neemt nota van het feit dat Montenegro voortdurend investeert in de verbetering van zijn laboratoriumcapaciteit door apparatuur te moderniseren en geaccrediteerde methoden voor zijn laboratoriumnetwerk te ontwikkelen. De EU neemt nota van de zeer gedetailleerde informatie over de laboratorium-capaciteit, de planning voor de aanwijzing van NRL's, de bestaande lacunes en de oplossingen voor deze lacunes, zoals opgenomen in de herziene NRL-routekaart die in juli 2026 is voltooid. De EU merkt op dat Montenegro inspanningen zal moeten blijven leveren om ervoor te zorgen dat zijn netwerk van nationale referentielaboratoria voor alle relevante aspecten van diergezondheid, plantgezondheid en diervoeder- en voedselveiligheid uiterlijk op de datum van toetreding operationeel is. De EU dringt er bij Montenegro op aan de werkzaamheden voor het nationaal referentielaboratorium voor fytosanitaire zaken af te ronden. De EU onderstreept tevens hoe belangrijk het is dat het nationaal referentielaboratorium voor fytosanitaire zaken tijdig wordt geaccrediteerd en doeltreffend functioneert. De EU verwacht van Montenegro dat het tot aan zijn toetreding regelmatig verslag uitbrengt, waaronder ten minste één keer tegen het einde van het tweede kwartaal en één keer tegen het einde van het vierde kwartaal van 2027, over i) de aangewezen NRL's, ii) de in de routekaart vastgestelde acties die zijn uitgevoerd en moeten worden uitgevoerd voor het aanpakken van de vastgestelde lacunes, en iii) de bouw, uitrusting en operationele status van het nationaal referentielaboratorium voor fytosanitaire zaken.

De EU benadrukt dat het van cruciaal belang is dat Montenegro ervoor zorgt dat alle laboratoria die officiële controles uitvoeren, zijn geaccrediteerd overeenkomstig ISO/IEC 17025, zodat volledige gelijkwaardigheid met de EU-voorschriften wordt gewaarborgd, en dat Montenegro het volledige netwerk van officiële laboratoria en nationale referentielaboratoria formeel aanwijst, zoals bepaald in Verordening (EU) 2017/625, met duidelijke mandaten, vastgestelde bevoegdheden en operationele coördinatiemechanismen. De EU verwacht van Montenegro dat het regelmatig verslag uitbrengt over dit onderwerp.

PUBLIC

De EU neemt kennis van de vooruitgang die Montenegro heeft geboekt bij de inschakeling van technische bijstand en de samenwerking met EU-lidstaten om ervoor te zorgen dat alle analyses uit hoofde van het EU-acquis kunnen worden uitgevoerd. De EU verwacht van Montenegro dat het de afstemming op het acquis op dit gebied en de doeltreffende uitvoering daarvan voortzet.

De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie betreffende controleregels en specifieke controleregels voor dierlijke producten. De EU benadrukt hoe belangrijk het is dat Montenegro zijn bestuurlijke capaciteit versterkt om controles uit te voeren overeenkomstig het acquis op dit gebied, aangezien het van cruciaal belang is dat het controlesysteem vanaf de datum van toetreding volledig operationeel is.

De EU neemt er nota van dat er een kader ter versterking van de bestuurlijke capaciteit en het systeem voor officiële controles is opgezet, en roept Montenegro op eventuele resterende tekortkomingen op het gebied van dierenwelzijn en efficiënte en risicogebaseerde controles (op het landbouwbedrijf, tijdens het vervoer en bij het slachten) te verhelpen.

Wat het **institutionele kader** betreft, neemt de EU met voldoening nota van de vaststelling door Montenegro in december 2025 van een reglement inzake de interne werking en organisatie van de instantie voor voedselveiligheid en veterinaire en fytosanitaire zaken. Op basis daarvan heeft Montenegro op 23 juli 2026 een herzien actieplan ter versterking van de bestuurlijke capaciteit op dit gebied aangenomen. De EU moedigt Montenegro aan regelmatig verslag uit te brengen over de uitvoering van het actieplan, dat voorziet in de indienstneming van 147 ambtenaren tegen 2030, te weten 26 ambtenaren in 2026, 31 ambtenaren in 2027 en 30 ambtenaren per jaar in elk van de drie daaropvolgende jaren. De EU roept Montenegro op de aanbevelingen van de Europese Commissie inzake de regels voor onpartijdigheid en belangenconflicten nauwlettend op te volgen. Om ervoor te zorgen dat de EU-voorschriften inzake deze kernbeginselen worden nageleefd, verwacht de EU van de autoriteiten dat zij de relevante waarborgen binnen zowel het openbaar bestuur als de gedelegeerde diensten versterken. De EU verwacht van Montenegro dat het tweemaal per jaar, tot het einde van het actieplan inzake de bestuurlijke capaciteit, verslag uitbrengt over het personeel dat nog moet worden aangeworven en alternatieve scenario's om eventuele tekorten op te lossen.

PUBLIC

Veterinair beleid

Wat diergezondheid betreft, is de EU ingenomen met het feit dat Montenegro in juni 2026 een nieuwe wet inzake diergezondheid heeft vastgesteld, die aansluit op Verordening (EU) 2016/429 en de rechtsgrondslag vormt voor verdere afstemming op de EU-wetgeving binnen dit kader. De EU neemt er nota van dat de wet in 2027 in werking zal treden en dringt er bij Montenegro op aan door te gaan met de afstemming van zijn wetgeving en de invoering van relevante wetgeving inzake diergezondheid binnen dit en andere kaders, en ervoor te zorgen dat het acquis op het gebied van diergezondheid bij de toetreding volledig wordt nageleefd en effectief wordt uitgevoerd.

De EU dringt er bij Montenegro op aan te zorgen voor een doeltreffende uitvoering van Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/689 van de Commissie tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/429 wat betreft regels voor bewaking, uitroeiingsprogramma's en de ziektevrije status voor brucellose en tuberculose, hetgeen van fundamenteel belang is voor de diergezondheid, de sector rauwe melk en de verbetering van inrichtingen zodat zij aan de EU-hygiënevoorschriften voldoen. De EU verwacht van Montenegro dat het tot zijn toetreding tweemaal per jaar verslag uitbrengt over de uitvoering op dit gebied. De EU verwacht met name dat Montenegro duidelijk en verifieerbaar bewijs verstrekt waaruit blijkt dat andere officiële activiteiten op het gebied van diergezondheid in de praktijk effectief worden uitgevoerd en dat deze ervoor zorgen dat risico's voor de diergezondheid op het gehele grondgebied tijdig worden opgespoord en doeltreffend worden aangepakt. Daarbij moet ook informatie worden verstrekt over de bevoegde autoriteiten, de toewijzing van verantwoordelijkheden en de procedures en middelen waarin is voorzien voor de uitvoering van officiële activiteiten op dit gebied.

De EU benadrukt hoe belangrijk het is dat bij toetreding het acquis op het gebied van dierenwelzijn volledig wordt nageleefd en uitgevoerd, zowel op het landbouwbedrijf als tijdens het vervoer en bij het slachten van dieren. Dit is van essentieel belang om het vertrouwen van het publiek in de voedselproductie te bewaren, tegemoet te komen aan de verwachtingen van EU-burgers ten aanzien van hoge dierenwelzijnsnormen en eerlijke concurrentie voor producenten uit de huidige lidstaten op de interne markt te waarborgen.

De EU neemt nota van het opleidings- en capaciteitsopbouwplan van Montenegro voor officiële controles op het gebied van dierenwelzijn voor de periode 2026-2030. Daarnaast dringt de EU er bij Montenegro op aan om werk te maken van de aanpassing van zijn wetgeving aan de nieuwe verordening inzake het welzijn van honden en katten en hun traceerbaarheid van 17 juni 2026, die vanaf medio 2028 van toepassing wordt, en om met de uitvoering ervan te beginnen.

De EU benadrukt dat Montenegro zijn wetgeving nog niet heeft afgestemd op Uitvoerings-verordening (EU) 2023/372 inzake veeschepen, officiële controles en plaatsen van uitgang en Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/842 inzake officiële controles van het dierenwelzijn op veeschepen, en roept Montenegro op zijn wetgeving, zoals gepland, uiterlijk in het vierde kwartaal van 2026 hierop af te stemmen. De EU merkt op dat de dierenwelzijnsnormen tijdens het vervoer, op het landbouwbedrijf en bij het slachten nog onvoldoende consequent worden toegepast, en dat dit moet worden verbeterd. Er zijn inspanningen nodig op het gebied van handhaving en efficiënte, risicogebaseerde officiële controles met betrekking tot dierenwelzijn op dat gebied, waaronder het waarborgen van voldoende opgeleid personeel dat verantwoordelijk is voor dierenwelzijn. Daarom dringt de EU er bij Montenegro op aan zijn opleidings- en capaciteitsopbouwplan voor officiële controles op het gebied van dierenwelzijn voor de periode 2026-2030 naar behoren uit te voeren, zodat de toepassing toereikend is op de datum van toetreding. De EU verzoekt Montenegro tweemaal per jaar, tot zijn toetreding, verslag uit te brengen over de effectieve toepassing op dit gebied.

De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie en van de vooruitgang die is geboekt bij de registratie van de betrokken inrichtingen en bij de identificatie en registratie van dieren. De EU roept Montenegro op eventuele resterende tekortkomingen bij de registratie van inrichtingen waar dieren worden gehouden, de erkenning van bepaalde inrichtingen waar dieren worden gehouden en de identificatie en registratie van dieren, die noodzakelijk zijn voor controles op alle niveaus, met inbegrip van ziektebeheer, dringend te verhelpen. De EU benadrukt hoe belangrijk het is om bij toetreding volledig aan het acquis op dit gebied te voldoen.

De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie over zoötechnische wetgeving en benadrukt dat het van belang is dat Montenegro bij toetreding tot de EU volledig is afgestemd op het acquis op dit gebied, waaronder Verordening (EU) 2016/1012.

De EU neemt er nota van dat met de bovengenoemde maatregelen **is voldaan aan het tweede en het derde ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen**, als vervat in het gemeenschappelijk standpunt van de EU (AD 17/16 CONF-ME 8/**16)**, die vereisen dat Montenegro aantoont dat het over de capaciteit en het vermogen beschikt om vanaf zijn toetreding tot de EU het voor dit hoofdstuk geldende acquis volledig uit te voeren. De EU dringt erbij Montenegro op aan regelmatig verslag uit te brengen over de ontwikkelingen en de getroffen maatregelen met betrekking tot de handhaving van officiële controles, en benadrukt dat van Montenegro wordt verwacht dat het ook na de toetreding tot de EU de uitvoering op dit gebied blijft waarborgen.

Het in de handel brengen van levensmiddelen, diervoeders en dierlijke bijproducten

Wat **biologische veiligheid** betreft, is de EU ingenomen met de aanneming door Montenegro, in februari 2026, van de wet inzake het beheer en de hantering van dierlijke bijproducten. De EU is ook ingenomen met de aanneming door Montenegro van de verordening inzake levensmiddelenhygiëne in mei 2026 en de geplande aanneming van de verordening inzake specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong in het vierde kwartaal van 2026. De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie betreffende voorschriften op het gebied van levensmiddelenhygiëne en de voortgang bij de beoordeling van inrichtingen die levensmiddelen en diervoeders van niet-dierlijke en dierlijke oorsprong produceren. De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie betreffende de specifieke voorschriften voor producten van dierlijke oorsprong en de vooruitgang die is geboekt bij de verdere aanpassing aan het acquis op dit gebied.

De EU neemt kennis van het plan voor het beheer van niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten (plan inzake dierlijke bijproducten), dat voor het laatst in april 2026 is bijgewerkt. Zoals voorzien in het plan inzake dierlijke bijproducten heeft Montenegro zich ertoe verbonden om vóór de toetreding een systeem op te zetten voor de veilige inzameling en verwijdering van dierlijke bijproducten, in overeenstemming met de EU-regels, met inbegrip van de inrichting van begraafplaatsen, verzamelcentra en het vervoer van desbetreffende dierlijke bijproducten naar buurlanden. Daarnaast heeft Montenegro toegezegd tegen 1 januari 2031 een verwerkingsinrichting voor bepaalde dierlijke bijproducten te bouwen. De EU benadrukt dat Montenegro zich moet blijven inspannen voor de uitvoering van het plan inzake dierlijke bijproducten, met bijzondere aandacht voor de resterende uitvoeringskwesties in verband met de samenwerking met andere landen in de regio op het gebied van de mogelijke uitvoer van bepaalde dierlijke bijproducten uit Montenegro. De EU verwacht van Montenegro dat het vóór zijn toetreding verslagen uitbrengt over de uitvoering van het plan voor het beheer van niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten. Na de toetreding en tot februari 2031 worden er ten minste twee verslagen per jaar verwacht over de bouw van een verwerkingsinrichting. De EU zal nauwlettend toezien op de vooruitgang die wordt geboekt bij het opzetten van het systeem voor de veilige inzameling en verwijdering van dierlijke bijproducten, met inbegrip van de categorisering van en het toezicht op alle inrichtingen voor levensmiddelen en bijproducten. De EU neemt tevens nota van de maatregelen die Montenegro heeft genomen om zijn inrichtingen voor producten van dierlijke oorsprong te moderniseren. De EU neemt kennis van de door Montenegro verstrekte informatie en van de geboekte vooruitgang, en zal de voortgang van de aanpassing op het gebied van dierlijke bijproducten blijven volgen.

PUBLIC

Met de door Montenegro voorgestelde maatregelen **wordt voldaan aan het eerste ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen**, zoals bepaald in het gemeenschappelijk standpunt van de EU (AD 17/16 CONF-ME 8), op grond waarvan Montenegro moet aantonen dat het over de capaciteit en het vermogen beschikt om het acquis van dit hoofdstuk bij zijn toetreding tot de EU volledig uit te voeren. Tegelijkertijd onderstreept de EU dat het van belang is de vastgestelde tekortkomingen vóór toetreding aan te pakken en roept zij Montenegro op zijn inrichtingen nog sneller te moderniseren.

De EU benadrukt dat de toepassing van flexibiliteitsmaatregelen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 852/2004 en Verordening (EG) nr. 853/2004 niet mag leiden tot ongelijke concurrentievoorwaarden, aangezien dit indirecte gevolgen zou kunnen hebben voor de goede werking van de interne markt. Dergelijke maatregelen moeten evenredig en naar behoren gerechtvaardigd blijven en mogen niet worden gebruikt om structurele tekortkomingen aan te pakken, noodzakelijke investeringen uit te stellen of inrichtingen toe te staan die niet aan de essentiële hygiënevoorschriften voldoen.

Voorts wordt Montenegro eraan herinnerd dat alle nationale technische voorschriften die op dit gebied worden aangenomen, bij de toetreding onderworpen zullen zijn aan de kennisgevings-procedure uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/1535 (TRIS). Deze procedure waarborgt transparantie en stelt de EU en de lidstaten in staat te beoordelen of nationale ontwerpmaatregelen ongerechtvaardigde belemmeringen voor de interne markt zouden kunnen opwerpen.

Wat de **voedselveiligheidsvoorschriften** en specifieke voorschriften betreft, is de EU ingenomen met de aanneming in april 2026 van de Montenegrijnse verordening inzake materialen die met levensmiddelen in contact komen en neemt zij nota van het plan van Montenegro om zijn wetgeving inzake levensmiddelenadditieven, enzymen, voedingssupplementen, nieuwe voedingsmiddelen en aroma's tegen het vierde kwartaal van 2026 te wijzigen. Wat contaminanten betreft, is de EU ingenomen met de aanneming in mei 2026 van de Montenegrijnse verordening betreffende maximumgehalten aan contaminanten. De EU spoort Montenegro aan de aanpassing van zijn beleid aan het acquis en de effectieve uitvoering daarvan voort te zetten, en te zorgen voor de nodige bestuurlijke en controlecapaciteit.

PUBLIC

De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie over voedselveiligheids-voorschriften voor diepgevroren levensmiddelen en ioniserende straling. De EU spoort Montenegro aan de aanpassing van zijn beleid aan het acquis en de effectieve uitvoering daarvan voort te zetten, en te zorgen voor de nodige bestuurlijke en controlecapaciteit.

De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie betreffende specifieke voorschriften voor diervoeders, met betrekking tot toevoegingsmiddelen voor diervoeding, mengvoeders, voedermiddelen, ongewenste stoffen, voor voeding bestemde diervoeders, bepaalde producten die in diervoeding worden gebruikt en diervoeders met medicinale werking. De EU spoort Montenegro aan de aanpassing van zijn beleid aan het acquis en de effectieve uitvoering daarvan voort te zetten om te zorgen voor de nodige bestuurlijke en controlecapaciteit.

Fytosanitair beleid

Wat plantgezondheid en plantaardig teeltmateriaal betreft, is de EU ingenomen met de aanneming in maart 2026 van de Montenegrijnse wet inzake de bescherming van de plantgezondheid, waarbij het land in overeenstemming wordt gebracht met Verordening (EU) 2016/2031, die het rechtskader vormt voor de instelling van een fytosanitair stelsel. De EU moedigt Montenegro aan regelmatig informatie te verstrekken over de ontwikkelingen op wetgevingsgebied en dringt er bij Montenegro op aan de uitvoering van secundaire en tertiaire wetgeving voort te zetten, met name wat betreft de lijst van quarantaineorganismen en invoervereisten, de meerjarige onderzoeksprogramma's en de jaarlijkse onderzoeksverslagen, om te zorgen voor vroegtijdige opsporing en uitroeiing van EU-quarantaineorganismen, en een functionerend plantenpaspoortstelsel, om ervoor te zorgen dat de planten in Montenegro in overeenstemming met de toepasselijke voorschriften worden vervoerd.

De EU verwacht dat Montenegro tegen het vierde kwartaal van 2026 de ontwikkeling zal voltooien van het nieuwe fytosanitaire informatiesysteem voor het registreren, analyseren en delen van gegevens die tijdens officiële controles en toezicht zijn verzameld. De EU onderstreept dat het fytosanitaire informatiesysteem volledig operationeel moet zijn en doeltreffend moet worden ingezet ter ondersteuning van officiële controles en toezicht.

In dit verband neemt de EU nota van het voornemen van Montenegro om uiterlijk op 31 oktober 2026 het meerjarig onderzoeksprogramma voor de periode 2027-2037 in te dienen en de desbetreffende reglementen te herzien om eventuele overlappingen met de wet inzake de bescherming van de plantgezondheid met betrekking tot noodplannen voor specifieke schadelijke organismen en plantenpaspoorten weg te werken. De EU benadrukt tevens hoe belangrijk het is dat het meerjarig onderzoeksprogramma voor de periode 2027-2037 tijdig wordt ingediend, aangenomen en doeltreffend wordt uitgevoerd.

Wat betreft de kwaliteit van zaden en ander plantaardig teeltmateriaal, met inbegrip van bosbouwkundig teeltmateriaal, neemt de EU nota van de vooruitgang die Montenegro heeft geboekt en van de maatregelen die het land heeft genomen om de secundaire en tertiaire wetgeving op dit gebied in overeenstemming te brengen met de EU-voorschriften en uit te voeren. Het is van bijzonder belang dat Montenegro beschikt over een goed functionerend systeem voor de certificering en controle van zaden en ander plantaardig teeltmateriaal. De EU benadrukt dat Montenegro ook klaar moet staan om de respectieve protocollen voor het testen van nieuwe rassen toe te passen, zich moet aanpassen aan de EU-regels inzake de procedures voor de registratie van rassen, en moet beschikken over onderzoekscentra die door het CPVO (Communautair Bureau voor plantenrassen) worden belast met het testen van rassen, of toegang moet hebben tot onderzoekscentra van andere lidstaten.

Bovendien verwacht de EU van Montenegro wat betreft bosbouwkundig teeltmateriaal dat het beschikt over een functionerend systeem voor de goedkeuring van basismateriaal en voor de certificering van afgeleid bosbouwkundig teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht overeenkomstig de desbetreffende EU-voorschriften. Montenegro moet voor al deze sectoren zorgen voor een doeltreffend systeem van officieel toezicht op professionele exploitanten. De EU neemt nota van de door Montenegro verstrekte informatie over zijn lidmaatschap van de Internationale Unie tot bescherming van kweekproducten (UPOV).

Wat pesticiden betreft, is de EU ingenomen met de aanneming, in april 2026, van de nieuwe wet inzake gewasbeschermingsmiddelen, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 396/2005, en neemt zij er nota van dat er in Montenegro geen gewasbeschermingsmiddelen worden geproduceerd. De EU dringt er bij Montenegro op aan zijn systeem te verbeteren voor het verlenen van toelatingen voor gewasbeschermingsmiddelen en/of de wederzijdse erkenning van dergelijke door andere EU-lidstaten verleende toelatingen, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009, en voor het toezicht op residuen van bestrijdingsmiddelen in levensmiddelen en diervoeders. De EU dringt er bij Montenegro tevens op aan om voor de datum van toetreding institutionele capaciteit op te bouwen voor de uitvoering van deze EU-systemen, in de organisatorische vorm die voor Montenegro het meest geschikt is.

Wat laboratoria betreft, neemt de EU nota van het voornemen van Montenegro om uiterlijk in december 2026 nationale referentielaboratoria (NRL's) aan te wijzen die op het grondgebied van Montenegro zijn gevestigd, en uiterlijk in juni 2027 NRL's die in een EU-lidstaat zijn gevestigd. De EU dringt er bij Montenegro op aan om voor de beoordeling van formuleringen van gewasbeschermingsmiddelen samen te werken met geaccrediteerde laboratoria, en de aanbevelingen van de "Gap Analysis of CETI Laboratory Capacities in relation to Pesticide Residues and Plant Protection Product Formulations" in Montenegro uit te voeren, in overeenstemming met Verordening (EU) 2017/625.

De EU moedigt Montenegro aan om de continuïteit en verdere ontwikkeling van zijn beleidskader inzake het duurzame gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, ook na afloop van het huidige nationale actieplan voor de periode 2021–2026, in overeenstemming met Richtlijn 2009/128/EG.

Wat genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) betreft, neemt de EU nota van de inspanningen van Montenegro en dringt zij er bij het land op aan ervoor te zorgen dat zijn bestuurlijke structuren de doeltreffende uitvoering van het systeem in de praktijk mogelijk maken. De EU onderstreept dat Montenegro uiterlijk op de datum van toetreding moet zorgen voor volledige aanpassing van zijn wetgeving aan het EU-acquis inzake genetisch gemodificeerde organismen, ook wat uitvoering en handhaving ervan betreft. Daarbij moet Montenegro met name beschikken over de nodige administratieve, institutionele, technische en laboratoriumcapaciteit om een effectieve uitvoering te waarborgen. De EU neemt kennis van het voornemen van Montenegro om overeenkomsten te sluiten met nationale laboratoria van EU-lidstaten voor ggo-tests.

Wat betreft internationale fytosanitaire overeenkomsten op gebieden die onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen, neemt Montenegro de nodige maatregelen om vóór de toetreding in overeenstemming te zijn met het standpunt van de Unie.

PUBLIC

De EU neemt nota van het verzoek van Montenegro om een overgangsperiode tot en met 31 augustus 2030 voor inrichtingen in de vlees-, melk-, eier- en vissector die op de dag van de toetreding van Montenegro tot de EU niet voldoen aan de structurele voorschriften uit hoofde van de Verordeningen (EG) nr. 852/2004 en (EG) nr. 853/2004. De EU acht de gevraagde overgangsperiode aanvaardbaar, maar benadrukt dat tijdens de overgangsperiode de van dergelijke inrichtingen verkregen producten niet in andere lidstaten in de handel mogen worden gebracht, maar alleen in Montenegro en derde landen overeenkomstig artikel 12 van Verordening (EG) nr. 178/2002. De EU wijst er voorts op dat een dergelijke maatregel alleen mag worden toegepast voor structurele voorschriften en inrichtingen die onder artikel 12 vallen, en dat dergelijke inrichtingen hun producten niet met andere EU-lidstaten mogen verhandelen. De overgangsperiode mag tot maximaal 31 augustus 2030 duren en alleen gelden voor een duidelijk omschreven, beperkt aantal inrichtingen die extra tijd nodig hebben om hun moderniseringsproces af te ronden. Aan het einde van de overgangsperiode moeten inrichtingen die niet aan de voorschriften voldoen, hun activiteiten stopzetten. Om een doeltreffende scheiding en traceerbaarheid te waarborgen, worden producten van die inrichtingen voorzien van een specifiek identificatiemerk, dat ruim vóór de toetreding moet worden vastgelegd en toegepast.

PUBLIC

De EU neemt er nota van dat Montenegro verzoekt om een overgangsperiode tot en met 31 december 2030 voor de levering van rauwe melk die niet voldoet aan de hygiënevoorschriften in Verordening (EG) nr. 853/2004. De EU acht de gevraagde overgangsperiode aanvaardbaar, maar benadrukt dat tijdens de overgangsperiode producten van dergelijke rauwe melk niet in andere lidstaten in de handel mogen worden gebracht, maar alleen in Montenegro en derde landen overeenkomstig artikel 12 van Verordening (EG) nr. 178/2002. De EU benadrukt dat de naleving van het acquis door de inrichtingen van fundamenteel belang is om de werking van de interne markt en een hoog beschermingsniveau te waarborgen. Gedurende deze periode wordt melk afkomstig van dergelijke niet-conforme bedrijven afzonderlijk ingezameld en uitsluitend gebruikt voor de vervaardiging van zuivelproducten waarvan het in de handel brengen beperkt blijft tot het grondgebied van Montenegro of de markten van derde landen, overeenkomstig artikel 12 van Verordening (EG) nr. 178/2002. Om een doeltreffende scheiding en traceerbaarheid te waarborgen, worden die producten voorzien van een specifiek identificatiemerk, dat ruim vóór de toetreding moet worden vastgelegd en toegepast. De EU herinnert eraan dat Montenegro tijdig vóór de toetreding voor beide overgangsperioden moet aangeven voor hoeveel inrichtingen die gelden. Daarnaast onderstreept de EU dat Montenegro uiterlijk een jaar voor toetreding moet meedelen welke maatregelen het heeft genomen voor de traceerbaarheid van de producten en wat de identificatiemerken zijn.

PUBLIC

De EU verzoekt Montenegro te blijven aantonen dat het vooruitgang boekt bij de aanpassing aan en de uitvoering van het desbetreffende EU-acquis. Deze doelstelling kan met name pas worden gewaarborgd wanneer veestapels of landbouwbedrijven officieel ziektevrij zijn voor rundertuberculose en brucellose. Het bereiken van een dergelijke status is derhalve een essentiële en ultieme voorwaarde voor het in de handel brengen van rauwe melk, ook in gevallen waarin niet-conforme producten uitsluitend op de binnenlandse markt worden aangeboden. Afwijkingen, traditionele praktijken, test- of overgangsregelingen kunnen deze vereiste niet vervangen. In dit verband zal een doeltreffende uitvoering van Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/689 van de Commissie tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/429 wat betreft regels voor bewaking, uitroeiingsprogramma's en de ziektevrije status voor brucellose en tuberculose van essentieel belang zijn om vooruitgang te boeken met de naleving van het EU-acquis.

* * *

Gezien het bovenstaande, neemt de EU er nota van dat in dit stadium **niet verder over dit hoofdstuk hoeft te worden onderhandeld**.

De voortgang die met de aanpassing aan en de uitvoering van het acquis wordt gemaakt, zal tijdens de gehele duur van de onderhandelingen worden gevolgd. De EU onderstreept dat zij bijzondere aandacht zal besteden aan het toezicht op alle bovengenoemde specifieke vraagstukken, zodat de administratieve capaciteit van Montenegro, zijn vermogen om het acquis in dit hoofdstuk uit te voeren en te doen naleven, alsook de voltooiing van de aanpassing van de wetgeving kunnen worden gewaarborgd. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de verbanden tussen dit hoofdstuk en de andere onderhandelingshoofdstukken. Een definitieve beoordeling van de overeenstemming van de Montenegrijnse wetgeving met het EU-acquis en van het vermogen van Montenegro om het acquis uit te voeren zal pas in een later stadium van de onderhandelingen mogelijk zijn. De EU verzoekt Montenegro om, naast alle informatie die de EU met het oog op de onderhandelingen in dit hoofdstuk kan verlangen en die aan de conferentie moet worden verstrekt, regelmatig gedetailleerde schriftelijke informatie aan de Stabilisatie- en Associatieraad te verstrekken over de voortgang van de uitvoering van het acquis en van de versterking van zijn administratieve capaciteit.

Gezien het bovenstaande zal de EU, indien nodig, te gelegener tijd op dit hoofdstuk terugkomen.

De EU neemt er nota van dat Montenegro volgens zijn onderhandelingsstandpunten in AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 en AD 59/26 CONF-ME 23 het op 30 juni 2026 voor hoofdstuk 12 geldende acquis aanvaardt, en dat het verklaart in staat te zijn dit acquis vanaf zijn toetreding tot de Europese Unie uit te voeren, behalve op de gebieden waarvoor het om overgangsperioden heeft verzocht.

Verder herinnert de EU eraan dat er tussen 30 juni 2026 en de datum van toetreding nieuw acquis kan zijn ontstaan.

PUBLIC

BIJLAGE II

bij het herziene ontwerp van gemeenschappelijk standpunt over hoofdstuk 12

(voedselveiligheid, veterinair en fytosanitair beleid)

Juridische bijlage

Akte betreffende de voorwaarden voor de toetreding van de Republiek Montenegro en de aanpassing van het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie

DEEL [XXX]

TIJDELIJKE BEPALINGEN

TITEL [XX] — OVERIGE BEPALINGEN

Artikel [XX]

Indien er overgangsmaatregelen nodig zijn om de overgang te vergemakkelijken van de in Montenegro bestaande regeling naar de regeling die voortvloeit uit de toepassing van de veterinaire en fytosanitaire wetgeving en de wetgeving inzake voedselveiligheid van de Unie, dienen deze maatregelen door de Commissie te worden vastgesteld volgens de in de toepasselijke wetgeving vastgestelde procedure. Deze maatregelen worden vastgesteld binnen een tijdvak dat drie jaar vanaf de datum van toetreding verstrijkt; de toepassing ervan is beperkt tot dat tijdvak.

PUBLIC

BIJLAGE [XX]

Lijst bedoeld in artikel [XX] van de toetredingsakte: overgangsmaatregelen

[X]. VOEDSELVEILIGHEID, VETERINAIR EN FYTOSANITAIR BELEID

I. INRICHTINGEN (VLEES, MELK, VIS EN EIEREN)

32004 R 0852: Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 1).

32004 R 0853: Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 55).

1. Tot en met 31 augustus 2030 zijn, onder de voorwaarden van de leden 3 tot en met 6, de volgende structurele voorschriften niet van toepassing op inrichtingen in de vlees-, melk-, vis- en eiersector in Montenegro die overeenkomstig lid 2 zijn opgenomen in de lijst:

   a) Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad:

      – bijlage II, hoofdstuk II;

   b) Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad:

      – bijlage III, sectie I, hoofdstukken II en III,

      – bijlage III, sectie II, hoofdstukken II en III,

– bijlage III, sectie V, hoofdstuk I,

– bijlage III, sectie VIII, hoofdstuk III,

– bijlage III, sectie IX, hoofdstukken I en II,

– bijlage III, sectie X, hoofdstukken I en II.

2. De Commissie stelt ruim voor de datum van toetreding de lijst op van de in lid 1 bedoelde inrichtingen. De lijst wordt bekendgemaakt en omvat de naam en het adres van elke inrichting.

3. Producten afkomstig van die inrichtingen worden uitsluitend op de nationale markt in Montenegro in de handel gebracht of op markten in derde landen overeenkomstig wetgeving van de Unie ter zake, of gebruikt voor verdere verwerking in inrichtingen in Montenegro waarvoor lid 1 eveneens geldt, ongeacht de datum waarop zij in de handel worden gebracht.

4. Producten van deze inrichtingen dragen een gezondheids- of identificatiemerk dat verschilt van dat waarin is voorzien in artikel 5 van Verordening (EG) nr. 853/2004. Uiterlijk een jaar voor de datum van toetreding moet de Commissie een duidelijke beschrijving van de verschillende gezondheids- of identificatiemerken ontvangen.

5. De bevoegde autoriteiten van Montenegro zorgen ervoor dat de in lid 4 bedoelde gezondheids- of identificatiemerken uitsluitend worden gebruikt voor de producten waarvoor zij bestemd zijn en beschermd zijn tegen frauduleus of ongeoorloofd gebruik.

6. De leden 3 en 4 gelden ook voor alle producten die afkomstig zijn uit geïntegreerde inrichtingen voor vlees, melk, vis of eieren waarvan een gedeelte onder lid 1 valt.

PUBLIC

7. Montenegro volgt de uitvoering van het nationaal programma voor de verbetering van de inrichtingen voortdurend en legt de Commissie in dit verband een halfjaarlijks voortgangsplan voor. Montenegro ziet erop toe dat er voor ieder van de betrokken inrichtingen een verbeteringsplan wordt opgesteld met een tijdschema voor de aanpassing aan de structurele voorschriften en stelt deze plannen op verzoek ter beschikking van de Commissie.

8. Montenegro zorgt ervoor dat inrichtingen die bij de toetreding niet volledig voldoen aan het acquis van de Unie op het gebied van de voedselveiligheid, hun activiteiten stopzetten, behalve wanneer zij onder de bepalingen van deze overgangsmaatregel vallen.

9. De Commissie kan gedetailleerde uitvoeringsbepalingen vaststellen om de soepele werking van de bovengenoemde overgangsregeling te waarborgen, overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 14, lid 2, van Verordening (EG) nr. 852/2004 en overeenkomstig artikel 12, lid 2, van Verordening (EG) nr. 853/2004.

II. VERWERKING VAN MELK DIE NIET AAN DE VOORSCHRIFTEN VOLDOET

32004 R 0853: Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 55).

1. Zuivelverwerkingsinrichtingen in Montenegro mogen tot en met 31 december 2030 leveringen van rauwe melk ontvangen die niet voldoen aan de voorschriften van bijlage III, sectie IX, hoofdstuk I, deel III, punt 3, a), bij Verordening (EG) nr. 853/2004.

2. Tot en met 31 december 2030 mogen zuivelverwerkingsinrichtingen in Montenegro zowel melk die wel als melk die niet aan de voorschriften voldoet, blijven verwerken op dezelfde productielijn, op voorwaarde dat de melk die wel en melk die niet aan de voorschriften voldoet, gescheiden worden gehouden van het punt van inzameling tot het stadium van het eindproduct, ook op het bedrijf, tijdens vervoer, ontvangst, opslag en verwerking, en dat die verwerking wordt uitgevoerd tijdens afzonderlijke productiegangen na de verwerking van melk die wel aan de voorschriften voldoet, dat die verwerkte melk die niet aan de voorschriften voldoet apart wordt gehouden en onderworpen is aan procedures die ervoor zorgen dat er geen kruisbesmetting plaatsvindt.

PUBLIC

3. Onverminderd lid 1 voldoen zuivelverwerkingsinrichtingen aan de voorschriften van de Unie voor inrichtingen, met inbegrip van de toepassing van de in artikel 5 van Verordening (EG) nr. 852/2004 bedoelde beginselen van gevarenanalyse en kritische controlepunten (HACCP), en tonen zij aan dat zij in staat zijn aan de volgende voorwaarden te voldoen, onder meer door de productielijn en de afzonderlijke productiegangen te identificeren die worden gebruikt voor de verwerking van melk die niet aan de voorschriften voldoet.

De exploitanten van deze inrichtingen:

a) zorgen voor een doeltreffende scheiding van melk die wel en melk die niet aan de voorschriften voldoet, van de inzameling tot het stadium van het eindproduct, ook op het bedrijf, tijdens het vervoer, de ontvangst, de opslag, de verwerking en de distributie van de eindproducten, onder meer door gescheiden ophaalroutes voor melk, de gescheiden opslag en behandeling van melk die wel en melk die niet aan de voorschriften voldoet, de specifieke verpakking en etikettering van producten die zijn afgeleid van melk die niet aan de voorschriften voldoet, en de gescheiden opslag van dergelijke producten;

b) leggen procedures vast om de traceerbaarheid van grondstoffen en producten te waarborgen, waarbij onder meer de productbewegingen documentair worden geregistreerd, de hoeveelheden rauwe melk die wel en rauwe melk die niet aan de voorschriften voldoet, worden bijgehouden en wordt aangetoond dat deze overeenkomen met de categorieën en hoeveelheden geproduceerde producten;

c) zorgen ervoor dat alle rauwe melk die niet aan de voorschriften voldoet, wordt onderworpen aan een warmtebehandeling bij een temperatuur van ten minste 71,7 °C gedurende 15 seconden of aan een andere behandeling waarmee een gelijkwaardig veiligheidsniveau wordt bereikt;

d) zorgen ervoor dat de in lid 6 bedoelde gezondheids- of identificatiemerken uitsluitend worden gebruikt voor de producten waarvoor zij bestemd zijn en beschermd zijn tegen frauduleus of ongeoorloofd gebruik.

PUBLIC

4. De bevoegde autoriteiten van Montenegro:

   a) zorgen ervoor dat de exploitant of de beheerder van elke betrokken inrichting de nodige maatregelen treft om de naleving te waarborgen van de interne procedures voor de scheiding van melk;

   b) voeren tests en niet-aangekondigde controles uit met betrekking tot de naleving van de eisen inzake de scheiding van melk, en

   c) voeren in erkende laboratoria tests uit op alle rauwe en afgewerkte producten om na te gaan of zij voldoen aan de voorschriften van bijlage III, sectie IX, hoofdstuk II, bij Verordening (EG) nr. 853/2004, met inbegrip van de microbiologische criteria voor producten op basis van melk.

5. Zuivelproducten die zijn afgeleid van melk die niet aan de voorschriften voldoet, mogen alleen:

   a) in Montenegro op de nationale markt worden gebracht, ongeacht de datum waarop zij in de handel worden gebracht, of

   b) in derde landen in de handel worden gebracht overeenkomstig de desbetreffende wetgeving van de Unie.

6. Zuivelproducten die zijn afgeleid van melk die niet aan de voorschriften voldoet, dragen een identificatiemerk dat verschilt van dat waarin is voorzien in artikel 5 van Verordening (EG) nr. 853/2004. Uiterlijk een jaar voor de datum van toetreding moet de Commissie een duidelijke beschrijving van dit merkteken ontvangen.

7. Producten op basis van rauwe melk die aan de voorschriften voldoet en die op een afzonderlijke productielijn is verwerkt, kunnen als conforme producten in de handel worden gebracht, mits alle voorwaarden met betrekking tot de scheiding van productlijnen worden gehandhaafd.

PUBLIC

8. Montenegro zorgt ervoor dat rauwe melk geleidelijk aan de toepasselijke EU-voorschriften voldoet, houdt voortdurend toezicht op de uitvoering van het nationale programma ter verbetering van de kwaliteit van rauwe melk en legt de Commissie jaarlijks een verslag voor over de vooruitgang die is geboekt bij het in overeenstemming brengen van zuivelbedrijven met Verordening (EG) nr. 853/2004.

Het eerste jaarlijkse verslag wordt uiterlijk op 31 december 2028 bij de Commissie ingediend en het tweede jaarlijkse verslag uiterlijk op 31 december 2029. Deze verslagen nemen de volgende vorm aan:

Regio	Totaal aantal zuivelbedrijven 31.12.2028	Aantal zuivelbedrijven met melk die niet aan de voorschriften voldoet* 31.12.2028	% niet-conforme* bedrijven van het totaal 31.12.2028	Totale hoeveelheid melk die niet aan de voorschriften voldoet 31.12.2028	% van de totale hoeveelheid melk die niet aan de voorschriften voldoet 31.12.2028	Totaal aantal zuivelbedrijven 31.12.2029	Aantal zuivelbedrijven met melk die niet aan de voorschriften voldoet* 31.12.2029	% bedrijven dat niet aan de voorschriften voldoet* van het totaal 31.12.2029	Totale hoeveelheid melk die niet aan de voorschriften voldoet 31.12.2029	% van de totale hoeveelheid melk die niet aan de voorschriften voldoet 31.12.2029

* Het aan de voorschriften voldoen heeft betrekking op de naleving van de toepasselijke maximumwaarden voor het totale kiemgetal en het aantal somatische cellen, bepaald aan de hand van het voortschrijdend geometrisch gemiddelde over de desbetreffende beoordelingsperioden zoals gespecificeerd in bijlage III, sectie IX, hoofdstuk I, deel III, punt 3, a), i), bij Verordening (EG) nr. 853/2004. Op grond van deze bepaling wordt aan de hand van een voortschrijdend geometrisch gemiddelde over een periode van twee maanden (met ten minste twee monsters per maand) voor het totale kiemgetal en een voortschrijdend geometrisch gemiddelde over een periode van drie maanden (met ten minste één monster per maand) voor het aantal somatische cellen beoordeeld of rauwe koemelk al dan niet aan de voorschriften voldoet.

9. Montenegro zorgt ervoor dat de levering van rauwe melk die niet aan deze voorschriften voldoet, uiterlijk op 31 december 2030 wordt beëindigd.

10. De Commissie kan nadere uitvoeringsbepalingen vaststellen die de vlotte werking van bovenstaande overgangsregeling moeten waarborgen, overeenkomstig de in artikel 58 van Verordening (EG) nr. 178/2002 bedoelde procedure.

PUBLIC